UUTISET

Britannia on aina ollut vain toisella jalallaan EU:ssa.
LAURI KONTRO PUNKTISSAAN

PÄIVÄN PUNKTI

Britannia ja EU

Brittien suhde Euroopan unioniin on vaikea.

Britit liittyivät EEC:hen vasta 1973. Siitä alkoi koko yhteisön laajentuminen.

Kun EEC muuttui EU:ksi eli unioniksi, brittien epäluulo Brysselin byrokratiaa kohtaan alkoi kasvaa. Eihän brittien suhde mannermaahan tietysti ennenkään kovin yksinkertainen ole ollut. Milloin on sodittu Ranskan, milloin Saksan kanssa. Nyt ollaan molempien kanssa samassa unionissa.

Britannia on maailmanhistorian menestynein suurvalta. Kun imperiumi oli laajimmillaan, ei aurinko laskenut koskaan sen alueella. Kun britit luopuivat siirtomaistaan, he jättivät jälkeensä hallintokoneiston ja kielen.

Maailman käyttökelpoisin kieli on tänäkin päivänä bad English, huono englanti. Siitä on tullut jopa EU:n valtakieli, kun se on syrjäyttänyt ranskan.

Jäsenyydestään huolimatta Britannia on aina ollut vain toisella jalallaan EU:ssa. Jos Britannia pystyisi, se varmaan liittyisi mieluummin Yhdysvaltoihin kuin Eurooppaan. Yhdysvaltain ja Britannian liittolaisuus on niin luja, että ystävyyttä ei tarvitse edes vannoa.

Kun Yhdysvallat hyökkäsi Irakiin, Britannia oli heti valmiina aseenkantajaksi. Muu EU vastusti koko retkeä tai katseli sivusta.

Britannia on EU:ssa erilainen nuori. Se maksaa jäsenmaksua vähemmän kuin muut. Muistetaan kuinka pääministeri Margaret Thatcher heilutti Brysselissä käsilaukkuaan ja huusi haluavansa rahansa takaisin.

Maggie-rouva sai rahansa. EU maksoi kiltisti, jotta rautarouva rauhoittuisi.

Nyt Britannian jäsenyydestä puhutaan taas. Pääministeri David Cameron on joutunut ahtaalle, kun hänen oman konservatiivipuolueensa euroepäilijät ovat ryhtyneet vaatimaan, että Britannian pitää erota EU:sta.

Cameron itse ei tietenkään halua eroa. Jotta kuitenkin takapenkillä oltaisiin tyytyväisiä, hänen on esitettävä kovaa poikaa. Britannian erouhkaus on otettu niin vakavasti, että jopa Yhdysvallat on varoittanut Britanniaa tekemästä sitä virhettä.

Olisiko Britannian ero EU:sta sitten hyvä Suomelle? Eikö olisi hyvä, että EU saisi vähän nokilleen.

Epäilen, että voisi käydä päinvastoin. Jos Britannia lähtisi, meidän muiden elo EU:n sylissä kävisi vieläkin tukalammaksi. Niin kauan kuin EU on olemassa, on parempi, että myös britit ovat siinä mukana.

Mutta katsotaan miten käy. Britanniaa kannattaa pitää silmällä.

LAURI KONTRO on Maaseudun Tulevaisuuden päätoimittaja.
lauri.kontro@maaseuduntulevaisuus.fi

MARITA WAENERBERG

Syöttötariffi jatkuvasti EU:n erityistarkkailussa

Suomi maksaa tukea isoissa voimaloissa uusiutuvalla energialla tuotetulle sähkölle. Tuki on EU-komission hyväksymä. Viime vuodelta sitä maksetaan 55 miljoonaa euroa.

Suomen ja Ruotsin sähkön aluehintojen ero

Lähteet: Nord Pool Spot ja Fingrid

Siirtoyhteys	Kapasiteeti MW	Osuus ajasta %	Hintaero (Helsinki–Tukholma) euroa/MWh	Kustannus milj. euroa
Fenno-Skan 2 poissa käytöstä	550	20	6,43	**109**
Fenno-Skan 1 poissa käytöstä	800	32	5,99	**143**
Molemmat yhteydet toiminnassa	1 350	18	0,79	**12**
Muut tilanteet	1 236	31	3,62	**78**
Tammi–marraskuu 2012 yhteensä	981	100	4,44	**341**

JYVÄSKYLÄ (MT)

EU-maista vain Suomi ja Slovenia kierrättävät syöttötariffin ja muut uusiutuvan energian tukimuodot valtion budjetin kautta. Siksi Suomen syöttötariffi on jatkuvassa EU:n syynissä. Muissa maissa tuki peritään suoraan kuluttajilta.

Syöttötariffilla taataan kiinteä hinta tuotetulle sähkölle. Markkinahinnan vaihtelulla ei ole merkitystä.

Energiamarkkinaviraston Jyväskylässä järjestämässä tilaisuudessa kansanedustaja ja entinen kauppa- ja teollisuusministeri **Mauri Pekkarinen** (kesk.) totesi toisenlaisen tukimallin olleen jo valmiina. Suomen perustuslakiviisaat tyrmäsivät mallin.

Nyt tuet kierrätetään Suomen valtion budjetin kautta. EU:sta se näyttää kielletyltä valtion tuelta.

EU-maista 19 käyttää syöttötariffia. Yhdeksän EU-maata tukee uusiutuvan energian sähköä myös syöttöpreemiolla, eli maksaa lisätukea sähkön markkinahinnan päälle.

Vihreä sertifikaatti on käytössä neljässä EU-maassa.

Saksa tukee runsaimmin

Saksa tukee uusiutuvaa energiaa yli 20 miljardilla eurolla vuodessa. Silti maan energiasta vasta 12 prosenttia tuotetaan uusiutuvilla polttoaineilla. Saksalaista kohti tuki on noin 243 euroa, Energiamarkkinaviraston tekninen asiantuntija **Harri Haavisto** kertoi.

Saksan runsaimman tuen saa biokaasusähkö. Saksassa tuetaan myös pientuottajia. Tuet peritään energian käyttäjiltä.

Ruotsissa vihreä sertifikaatti on ollut käytössä jo kymmenen vuotta. Lisäkustannus sähkön kilowattitunnin hintaan on noin 0,7 senttiä. Sen maksaa sähkön kuluttaja.

Tanskan tukijärjestelmä on Haaviston mukaan monimutkaisin. Pienet sähköntuottajat saavat syöttöpreemion lisäksi esimerkiksi takuita. Tukikulu asukasta kohti on noin 51 euroa. Kilowattitunnin hintaa tuet nostivat 1,14 senttiä vuonna 2010.

Virossa on nyt Suomen kaltainen tukijärjestelmä. Vuonna 2010 Viro tuki uusiutuvalla energialla tuotettua sähköä yli 40 miljoonalla eurolla. Kilowattituntia kohti tuki on 0,81 senttiä, asukasta kohti 32 euroa.

Suomen tuki ”sekamelska”

Suomessa syöttötariffiin oikeutettuja suuria energialaitoksia on tällä hetkellä 64. Niistä metsähaketta käyttää 48, tuulivoimaloita on 15 ja yksi biokaasulaitos.

Kuudentoista uuden laitoksen tukihakemus tai ennakkoilmoitus on energiamarkkinaviraston käsittelyssä, viraston ryhmäpäällikkö **Pekka Ripatti** kertoi.

Suomalaista uusiutuvan energian tukiviidakkoa Ripatti luonnehti ”sekamelskaksi”.

Tuen kokonaismäärästä on lähes mahdotonta saada tarkkaa tietoa. Ripatti arvioi viime vuonna viimeisen kerran maksettavan kiinteän tuen määräksi 8,5 miljoonaa euroa, syöttötariffiksi 55 miljoonaa.

Energiamarkkinaviraston hallinnoimaan syöttötariffiin on valtion budjetissa noin 100 miljoonaa euroa. Työ- ja elinkeinoministeriön sekä elykeskusten rahaa on saman verran.

Maa- ja metsätalousministeriöllä olisi pienpuun energiatukeen rahaa 15–25 miljoonaa, mutta se on törmännyt EU-seinään jo kaksi kertaa.

Uusiutuvan energian tukia voivat maksaa lisäksi Maaseutuvirasto, Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus, kunnat, Finnvera ja Teknologian ja innovaatioiden kehittämiskeskus.

Metsähakkeella kovaa kysyntää

Suomen ilmastotavoitteet edellyttävät metsähakkeen käytöltä suurinta määrällistä lisäystä. Suhteellisesti eniten on lisääntymässä tuulienergian käyttö.

Suomen kilpailu- ja kuluttajavirastoa uusiutuva energia ei ole toistaiseksi hirveästi työllistänyt, erikoistutkija **Olli Kauppi** sanoi. Suurin ongelma on hänen mielestään EU:n ja kansallisten ohjeiden välinen ristiriita.

Esimerkiksi Saksassa uusiutuvan energian tuki on liitetty sähkölaskuun. Kuitenkin yli 1 500 yritystä sulatoista leipomoihin on vapautettu lisämaksusta.

Venäjällä on maakaasumonopoli, öljymailla kartelli. Kansainvälinen kilpailu ei toimi, Kauppi luonnehti.

REIJO VESTERINEN

FORTUM

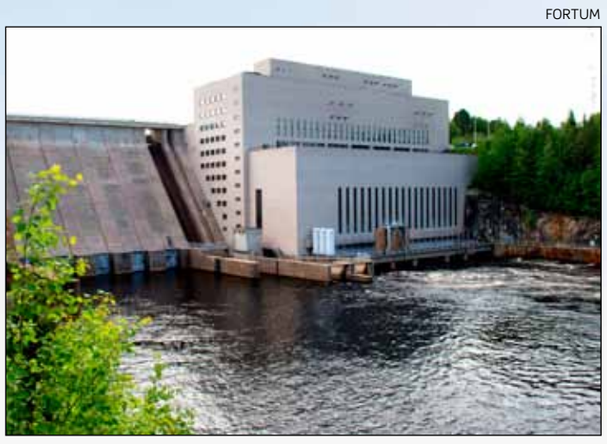

Fortum ja Pohjolan Voima hallitsevat Suomen vesi- ja muuta säätövoimaa. Kuva on Pyhäkoskelta

Aluesähköstä koituu Suomelle 460 miljoonan kulut

Säätösähkö keskittynyt Fortumille ja Pohjolan Voimalle

Suomen sähkön aluehinta ja pohjoismaiset sähkömarkkinat toimivat huonosti, ja tilanne näyttää koko ajan pahentuvan, sanotaan Gaia Consultingin tekemässä selvityksessä Sähkön tukkumarkkinan toimivuus Suomessa.

Itsenäisistä sähköyhtiöistä koostuvan Paikallisvoiman ja suurten netto-ostajien Elfin tilaama selvitys kertoo esimerkiksi, että viime vuonna Suomen aluehinnasta tuli Suomelle 460 miljoonan euron kustannukset verrattuna Pohjoismaiden sähköpörssin tukkuhintaan.

Viidessä vuodessa suomalaisten sähkökulut ovat olleet 1,5 miljardia euroa muita Pohjoismaita korkeamman aluehinnan vuoksi.

Sähkö tulee Suomeen pääasiassa Tukholman kautta. Suomen ja Ruotsin välissä on kaksi Fennoskan-kaapelia, joista molemmat olivat viime vuonna osan ajasta poikki vikojen vuoksi.

Tunnissa Suomeen 3 miljoonan kulut

Viime joulukuussa kovan kulutuksen ja huonojen siirtoyhteyksien aikaan suomalaiset sähköostajat joutuivat maksamaan yhden tunnin sähköstään 3 miljoonaa euroa enemmän kuin muut Pohjoismaat.

Paikallisvoima ry:n puheenjohtajan **Juha Lindholmin** mukaan siirtoyhteydet tulee saada kuntoon, vikojen ehkäisyyn on kiinnitettävä enemmän huomiota ja ennen kaikkea Suomeen tulisi saada uutta omaa säädettävää sähköntuotantoa, jolloin riippuvuus Pohjoismaisesta sähköpörssistä vähenisi.

Selvityksen mukaan sähkön tukkumarkkinat Suomessa ovat keskittyneet. Erityisesti säädettävän sähkön tuotanto, eli lähinnä vesivoima ja nopeasti säädeltävä lauhdevoima, ovat keskittyneet yli 70-prosenttisesti kahdelle yhtiölle, Fortumille ja Pohjolan Voimalle.

Selvityksen tekijän **Iivo Vehviläisen** mukaan keskittyminen tuottaa ongelmia, suuret tuottajat voivat käyttää hinnoitteluvoimaansa sähkön markkinahintojen nostamiseksi.

Suurten sähkön netto-ostajien omistaman Elfin toimitusjohtajan **Mikko Rintamäen** mukaan tuottajat voivat vaikuttaa markkinoilla hintoihin pahimmillaan jopa sadan megawatin tehon muutoksilla.

Netto-ostajat jäävät hänen mukaansa alakynteen markkinoilla, joissa sähkön tuottajilla on ylivoimainen asema.

JOUKO KYYTSÖNEN

Uusiutuvalla energialla tuotetusta sähköstä tuulen osuus oli kaksi prosenttia vuonna 2011. Tuulisähkövoimala saa tuotantomäärään sidottua tukea 12 vuotta.

Etla pistäisi sote-uudistuksen vuodeksi jäihin

Elinkeinoelämän tutkimuslaitos Etla laittaisi sosiaali- ja terveysalan (sote) uudistuksen jäihin, nostaisi eläkeikää ja laskisi yritysten yhteisöveron 20 prosenttiin.

Etla lähetti ehdotuksia hallitusohjelman puolivälin tarkastelijoille. Taloustilanne on haastava.

”Väliporras tarpeen”

Sote-uudistusta valmistellaan Etlan mielestä sekavasti. Uusi malli pitää rakentaa selkeän väliportaan pohjalta.

”Suunnittelussa ei pidä kavahtaa selkeää ja jopa omalla verotusoikeudella toimivaa väliporrasta”, Etlan toimitusjohtaja **Vesa Vihriälä** ehdottaa.

Sote-palvelut voitaisiin keskittää 20 alueorganisaatiolle. Monessa EU-maassa järjestelmä rakennetaan väliportaan varaan.

Päätöksiä pitää saada aikaan ensi vuoden kehysriihessä.

Kuntauudistusta Etla pitää välttämättömänä. Samalla Etla poistaisi liitoskuntien työntekijöiltä viiden vuoden irtisanomissuojan.

Eläkeikä ylös

Vanhuuseläkkeen ikäraja pitäisi nostaa 65 vuoteen. 63-vuotiaanakin voi nykymallin mukaan eläköityä, mutta silloin varhennusvähennys leikkaisi satasia kuukausieläkettä.

”Leikkaus kattaisi lyhyestä

Vesa Vihriälä on johtanut Elinkeinoelämän tutkimuslaitosta viime vuoden maaliskuusta lähtien.

työurasta koituvat kulut”, Vihriälä laskee.

Hallitukselta Etla haluaa sitoutumista eläkeiän nostamiseen, jos työmarkkinajärjestöt eivät maaliskuussa tee ehdotusta. Niiden työryhmä istuu loppuvuoden.

Toinen päähallituspuolue sosialidemokraatit vakuuttaa, ettei nykyinen hallitus nosta eläkeikää. Eläkemaksujen korotuksista Etla vaatii linjausta.

Yhteisövero alas

Yhteisöverotukseen Etla ehdottaa alennusohjelmaa. Vuosina 2014 ja 2015 se pudotettaisiin 20 prosenttiin. Nyt yritykset maksavat 24 prosenttia yhteisöveroa.

Muutos rahoitettaisiin nostamalla alennettuja arvonlisäveron kantoja. Kiinteistöveron alarajoja nostettaisiin. Työvoiman liikkuvuutta edistettäisiin.

”Kiinteistöveron kiristys korvaisi asuntokauppojen varainsiirtoveron.”

Yritystukien rahoja siirrettäisiin tutkimuksen sekä teiden ja ratojen ja muun infrastruktuurin rakentamiseen. Osa sijoitettaisiin yhteisöveron alennuksiin.

Suomen kilpailukykyä Etla korjaisi lähivuodet lähes nollalinjan palkankorotuksilla. Vientialat päänavaajina sanelisivat yleiskorotusten tason.

JUHANI VIITALA

Lähi-Tapiola kilpailee vakuutuksin

Lähi-Tapiola kilpailee vakuutus kärkenä maatilojen ja yritysten sekä maaseudun asiakkuuksista. Fuusioyhtiö aloitti virallisesti vuoden alussa.

Lähivakuutus ja Tapiola menivät yhteen ja muodostivat Lähi-Tapiolan. Sillä on 300 konttoria. Verkkosivut avattiin viikonvaihteessa *lähivakuutus.fi*-osoitteessa.

”Vahinkovakuutus on kivijalkamme jatkossakin”, pääjohtaja **Erkki Moisander** määrittää.

Lähi-Tapiola laskee itsensä vahinkovakuuttamisen markkinajohtajaksi Suomessa. Maatilojen vakuutuksissa se on ylivoimainen: sillä on neljä vakuutusta viidestä.

Maatilojen ja metsien vakuutuksissa Lähi-Tapiola siirtyy yksiin tuotteisiin tämän vuoden aikana. Koko fuusion on määrä valmistua alkuvuonna 2014.

Viestintäjohtaja **Jyrki Antikainen** sanoo, että vakuutuksia ja niiden ehtoja yhtenäistetään Lähi-Tapiolassa asteittain.

”Etenemme vakuutuslaji kerralla.”

Maakuntiin muodostetaan 19 alueyhtiötä. Niiden rakentaminen on kesken, vaikka virallinen aloitus oli jo. Espoon pääkonttori toimii etelän alueyhtiönä, 20. yhtiönä.

Moisander sanoo Lähi-Tapiolan alueyhtiöiden hajauttavan taloudellisia resursseja eri puolille Suomea. Alueyhtiöt ovat itsenäisiä omine hallintoineen.

Tapiola Pankki vie Lähivakuutuksen entisiin konttoreihin palvelunsa ja sijoittamisen osaamisensa. Lähivakuutuksella oli parisataa konttoria ja Tapiolalla 150.

”Osa konttoreista yhdistetään”, Antikainen laskee.

Tapiola Pankki toimii verkkopankin konseptilla, joten seteleitä sieltä ei saa eikä siellä voi tallettaa. Lainaa saa. Maatiloja rahoitetaan jossain määrin.

Yhtiöryhmän johtaja **Harri Lauslahti** on luvannut Tapiola Pankista haastajaa OP-Pohjolalle, joka on maassa selvästi suurin maatilojen rahoittaja.

”Kilpailemme vakuutuskärki edellä”, Antikainen kuittaa.

Lähi-Tapiolan yhtiöihin kuuluu varainhoitoa ja oma henkivakuutusyhtiö.

JUHANI VIITALA